

heri Salen af et andet æret Medlem, men det forekommer mig, at dette er noget ubilligt eller ikke ganske berettiget; thi fordi man kan kritisere en Lov, derfor er man aabenbart ikke pligtig, at kunne skrive den nye Lov. Det er en ganske anden Sag, at kunne see Manglerne og Skrøbelighederne ved en Ting end justement at kunne gjøre den bedre. Skulde nu alle vi her paa Rigsdagen kunne paa denne Maade være Lovgivere, mener jeg, at vi — idetmindste en meget stor Deel af os — ialmindelighed maatte tie stille. Jeg kan s. Ex. godt sige, at den Stol, jeg her sidder paa, er en overmaade slet og umagelig Stol, uden at Nogen derfor vilde forlange, at jeg skulde kunne lave en Stol; det Samme maa man, hvis man vil være billig, ogsaa antage om mere vanskelige Ting. Hvad forøvrigt Communalloven angaaer, vil jeg derom sige min Mening, skjøndt den vistnok overmaade meget afviger fra de Flestes Mening her; men det er nu engang min Mening, og jeg vil ikke holde den tilbage. Skjøndt jeg saaledes ganske vist troer, at jeg maaskee er Een af de Sidste, der kunde og vilde befatte mig med at gjøre Love; mener jeg, at saavel jeg som mange andre Rægmænd, der i mange Aar have havt med communale Sager at gjøre, meget godt kunde ordne de communale Forhold, Enhver for sit Bedkommende eller rettere sagt for sin Egns og sit Districts Bedkommende, og det er min Overbeviisning, at der aldrig vil komme nogen god Communallov ud — der vil naturligviis nok kunne komme en Communallov, som i doctrinair, om jeg saa maa udtrykke mig, i kunstmæssig Henseende, vil blive meget fortræffelig, eensartet for hele Landet, og forsaavidt skøn —, men aldrig en Lov, der kan blive passende for hele Folket, saa god og behagelig for hele Folket, som en Communallov maa ønskes at blive, medmindre den

udgaaer af Forslag fra de locale Communalbestyrelser, som de nu engang ere. Jeg siger og jeg gjentager, at jeg troer, at disse communale Autoriteters Forslag, forsaavidt man vil følge dem, ville blive af særdeles Forskjellighed; der vil ingenlunde blive Uniformitet mellem dem; men det er jo heller ikke det, det gjælder om. Det gjælder om at indrette en Communallovsforfatning, som Folket kan blive vel tilfreds og tjent med, og det troer jeg, bedst vil kunne skee, naar man gennem de bestaaende communale Autoriteter vil søge Materialet til den, og paa den Maade søge at faae en Communallov, som enhver af disse Autoriteter vil troe at kunne passe sig for deres District.

Vardenfleth: Jeg troer ikke, at det er Tidspunktet nu længere at gaae ind paa det foreliggende Lovforslags Realitet. Jeg har søgt paa et tidligere Standpunkt at fremsætte min Mening om de Mangler, som jeg fandt deri, og at gjøre Forslag til de Rettelser, hvorved jeg troede, at det kunde blive taaleligt. Jeg har imidlertid troet, nu at burde begjære Ordet, for at gjøre opmærksom paa den meget alvorlige Stilling, hvori Sagen nu er kommen. Vi gaae nu bort fra det Standpunkt, hvorpaa det dreier sig om, med Ord at paavise Mangler og Forbedringer, og gaae over til Handling; thi ved at stemme for eller imod det foreliggende Lovforslag, tilveiebringe vi et Factum, som foreligget, som ikke kan udslættes mere. Der vil nemlig, dersom Lovforslaget, hvilket jeg desværre ikke kan betvivle, antages, komme til at foreligge det Factum, at de to Dele af Rigsdagen, altsaa den ene Deel af den lovgivende Myndighed, har antaget ved sit Botum dette Lovforslag, saaledes at der kun mangler den anden Deel af den lovgivende Myndigheds, den Kongelige Sanction.